

Snitsige konstnären
X A H Bachman, man-
nen bakom skissen,
beskrev Mignon som en
Aluminium Yacht. Och
nog finns linjerna.

Världens första aluminiumbåt

Aluminiumbåtar har gjort knallsuccé på senare år. Det kan vi tacka dynamitkungen Alfred Nobel för. Han byggde nämligen världens första riktiga aluminiumbåt.

Text: Arne Spångberg

Det var anrika Messrs Escher, Wyss & Co i Zürich som stod för konstruktionen. Normalt sysslade man med större saker, som stora salongsångare och lokomotiv. Fast fabriken var, liksom Nobel, nyfiken på vad den nya metallen gick för. Dyr var den, dyrare än guld, fast potentialen var stor. Aluminium var ju lätt och ansågs, inledningsvis, stå mot korrosion.

Mignon var namnet på båten och hon gick av stapeln i augusti 1892 i Schweiz. 12 meter lång, 1,8 meter bred och med ett djupgående på 0,9 meter. Hon vägde 1 500

kilo och ansågs, tack vare flyttankar, osänkbar. Mitt i farkosten satt en trecylindrig naftmaskin på 6 hästar som liksom skrovet, propellern och masterna, var av aluminium. Tanken var att Nobel, som då

bodde i Paris, skulle tuffa runt med flytetyget på Seine.

På premiärturen medföljde österrikiska författaren Bertha von Suttner. Mignon ansågs särskilt passande för just damer eftersom båten,

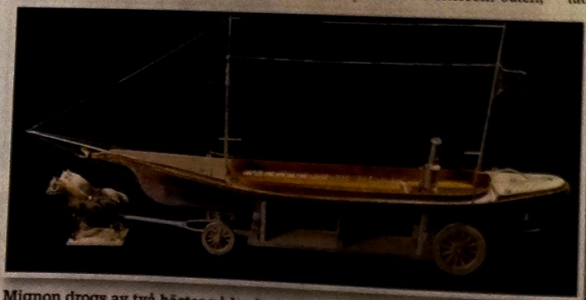
jämförd med koleldade föregångare, var ren i driften. Den ansågs också lämpa sig väl för tandläkare som ju skulle hålla händerna rena.

Mignon försvann

År 1894 återfanns skapelsen demonterad i Sverige. Tanken lär ha varit att den skulle sättas ihop på Finnboda varv och placeras i Bofors. Vad som sedan hände är det ingen som riktigt vet. Dokumentation och bilder saknas.

Mignon var ändå den första riktiga aluminiumbåten. Fast två år senare sjösatte skotska varvet Yarrow & Co 58 meter långa Falcon, en torpedbåt byggd för ryska marinen. Och 1895 seglade aluminiumbyggda Defender i America's Cup. Hon var 17 ton lättare än konkurrenterna, men drogs med allvarliga korrosionsproblem.

I dag finns en modell av Mignon på Nobelmuseet i Stockholm. Den har byggts

Mignon drogs av två hästar på backen och sex i sjön. Den fina modellen har byggts av Gunnar Sillén.

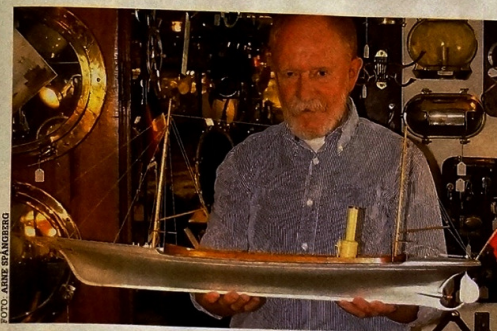

FOTO: ARNE SPÅNGBERG

Freddy Braun (ovan) visar stolt upp Fartygsmagasinet flotta modell av Mignon.

FOTO: PRIVAT

Gunnar Sillén bygger modeller av bland annat båtar, fartyg och fyrar.

av Gunnar Sillén för en internationell vandringsutställning i museets regi. Ytterligare en modell finns på Fartygsmagasinet i Gamla stan i Stockholm. Vi frågar Gunnar om hans intresse för just Mignon och om modellbygget.

– Det inleddes på 1960-talet när jag letade ritningar i Finnbodas arkiv. Upp dök en ritning till denna märkliga båt som såg ut som ett mellanting mellan öppen ångslup och klipperskepp. Med tiden fick jag höra mer om båten som verkar ha försvunnit spårlost ur historien. Jag misstänker dock att man upptäckte oväntade korrosionsproblem i form av fräthål, som gjorde att man lät båten försvinna omärkt för att inte skada aluminiumets rykte. Ännu hade man ju inte helt klart för sig hur illa det kan gå om man inte isolerar olika metaller från varandra i ett båtskrov.

Så en dag satt Gunnar och bladdrade i gamla engelska ingenjörstidskrifter när Mignon plötsligt dök upp igen:

– Nu med bilder och ritningar till såväl skrov som maskineri. Båten var nybyggd när artikeln skrevs och den största båt som dittills byggts i aluminium. Dessutom drevs den av en nyuppfunnen naftmotor som väl närmast kan beskrivas som en ångmaskin driven av förångad petroleum. Också motorn var byggd av aluminium. Riggen med aluminiummaster var inte avsedd att bära segel.

Nobelmuseets modell

Även Gunnar Sillén satsade på aluminium när Nobelmuseets modell skulle byggas.

– Eftersom jag specialiserat mig på att utveckla klipparkstekniker för modellbyggen, ritade jag upp alla delar på lite tjockare papper, som jag sedan klippte ut, limmade ihop och klädde med aluminiumfolie för att efterlikna originalet. Jag levererade modellen tillsammans med en modell av den hästspanända trailer som användes vid leveransen 1891. Båten presenterades dock utan trailer. •

FLIPPERMARIN.SE

Flipper Marin

Flipper Marin

AQUADOR

STOCKHOLM

ALANDIA